

Тюленєва Ю.В.

к.е.н., доцент НТУУ «КПІ»

Кобцов Н.В.

студент ФММ НТУУ «КПІ»

ВНУТРІШНІ ТА ЗОВНІШНІ ЧИННИКИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ФОРМУВАННЯ РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВ

У статті описані проблеми неоптимального використання ресурсного потенціалу. А також описані чинники підвищення формування ресурсного потенціалу, як засіб підвищення конкурентоспроможності підприємств.

Ключові слова: проблеми використання, ресурсний потенціал, чинники формування

Постановка проблеми. Одним із найважливіших завдань менеджменту підприємств є ефективне формування ресурсного потенціалу підприємства. Ефективне формування ресурсного потенціалу здійснюється під впливом внутрішніх та зовнішніх чинників.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У вітчизняній та зарубіжній літературі проблеми ресурсного потенціалу та шляхи його підвищення вивчали такі вчені, як: С. Казес, Є. Брігхем, Ф. Котлер, А. Маршалл, І. Должанський, Н. Євдокимова, Н. Краснокутська та інші.

Метою дослідження є питання формування ресурсного потенціалу підприємства під впливом зовнішніх і внутрішніх чинників, а також визначення ролі інноваційної діяльності, як способу досягнення конкурентних переваг та стійкого розвитку підприємства.

Для досягнення поставленої мети у статті визначено завдання, яке полягає у виявленні чинників оптимального формування ресурсного потенціалу.

Виклад основного матеріалу. Стійкий розвиток підприємства та ефективне функціонування у ринковій економіці, з високим рівнем конкуренції і з невизначеною кон'юнктурою ринку, потребує вирішення складних завдань. Повне використання потенційних можливостей, швидке адаптування підприємства до динамічної ситуації на ринку. Ефективна діяльність підприємства визначається результативністю використання підприємством наявних у його розпорядженні ресурсів, сукупність яких утворює його ресурсний потенціал.

Проблема неоптимального використання наявного ресурсного потенціалу, є дуже важливою для підприємств. Ця проблема викликана, як зовнішніми факторами, а саме неефективною діяльністю уряду, а також нестабільністю основних макроекономічних показників. Також значний вплив мають і внутрішні фактори, а саме невідповідні заходи керівництва

підприємства, тобто невідповідна компетентність управлінського апарату підприємства, а також нераціональність організаційної структури. Ресурсний потенціал є важливою складовою потенціалу підприємства, його ефективне використання дає змогу підприємству значно вплинути на його конкурентоспроможність. Конкурентоспроможність підприємства досягається за рахунок наявних у розпорядженні підприємства ресурсів, впровадженням новітніх технологій, а також інноваційним курсом розвитку підприємства. Конкуренція потребує більш ефективного використання ресурсів, зниження витрат на виробництво, підвищення якості товарів.

Таблиця 1

Визначення ресурсного потенціалу [1]

Автор	Визначення
Свободін В.А.	Ресурсний потенціал – сукупність наявних у розпорядженні підприємства ресурсів (земельних, трудових, матеріальних).
Міско К.М.	Ресурсний потенціал – сукупна величина реалізованих і нереалізованих можливостей використання ресурсів у процесі задоволення суспільних потреб, що виражається у ресурсній формі її подання. Робиться висновок, що нарощування ресурсного потенціалу лежить не в площині збільшення його об'ємних характеристик, а в глибокому структурно-компонентному аналізі ресурсів.
Клепиков Ю.Н.	Величина потенціалу підприємства визначається кількістю ресурсів, якими володіє підприємство, і умовами, що дозволяють досягти найбільш повного і раціонального їх використання.
Комаров М.А.	Ресурсний потенціал – система ресурсів, взаємопов'язана сукупність матеріально-речових, енергетичних, інформаційних засобів, а також самих робітників, які використовують (або можуть використовувати) їх у процесі виробництва матеріальних благ і послуг
Окорокова Л.Г.	Ресурсний потенціал підприємства являє собою сукупність всіх ресурсів підприємства, що забезпечують можливість отримання максимального економічного ефекту в заданий момент часу.

У роботах більшості авторів ресурсний потенціал представлений всіма ресурсами, використовуваними в суспільному виробництві на тій чи іншій стадії розвитку продуктивних сил. І це одна з основоположних особливостей категорії «ресурсний потенціал». Однак розглядати її лише як конгломерат всіх ресурсів навряд чи правильно, оскільки вона містить ще в собі ряд якісних економічних характеристик. Як економічна категорія ресурсний потенціал виражає відносини між людьми з приводу акумуляції та використання наявних можливостей. Сутність ресурсного потенціалу полягає у взаємодії всіх його складових елементів [2].

Основними рисами ресурсного потенціалу є: 1. Ресурсний потенціал утворює систему ресурсів, комплексне використання яких забезпечує взаємодоповнюваність ресурсів, тобто забезпечення певних пропорцій у використанні окремих видів ресурсів 2. Поліфункціональність ресурсів дозволяє досягти заданого кінцевого результату, заміщенням одного

ресурсу іншим залежно від наявності або вартості залучення, що забезпечує зростання прибутків залежно від співвідношення цін на окремі види ресурсів. 3. Ресурсний потенціал включає в себе не тільки ресурси, призначені до споживання, а і резерви. Тобто ресурсний потенціал визначає реальну та потенційну можливість..

Також слід зазначити, що розвиток підприємства неможливий без інноваційної діяльності. Завдяки інноваціям підприємство здатне адаптуватися до змін у зовнішньому середовищі. Активна інноваційна діяльність дозволяє підприємству отримати лідируючі позиції вже на наявному ринку або створити нові ринкові ніші, формує суттєві конкурентні переваги, забезпечуючи можливості для розширення бізнесу. Але така діяльність є дуже ресурсомісткою і потребує відповідної кваліфікації персоналу. Тобто потенціал розвитку підприємства включає в себе не лише використання ресурсної складової, а й спрямованість підприємства на здійснення інноваційної діяльності.

Таким чином, формування потенціалу підприємства – це виявлення стратегічних можливостей, ресурсів і резервів потенціалу, здатних підвищити конкурентоспроможність підприємства. Формування потенціалу, нарощування його за рахунок резервів – основне завдання підприємства. При цьому слід враховувати, що сильні сторони є потенціалом підприємства, а слабкі – резервом потенціалу[3].

Завданнями підприємства є максимально повне використання свої сильних позицій, а також намагатися усунути свої слабкі сторони.

Виходячи із цього визначення, можна виокремити основні складові потенціалу розвитку підприємства:

- ефективне та кваліфіковане управління, здатність адаптуватися до потреб зовнішнього середовища, приймати відповідні рішення і забезпечувати їх реалізацію;

- повне використання наявних фінансових та матеріальних ресурсів або залучення необхідних ресурсів для реалізації стратегічних цілей;

- досконала організаційна структура та виробнича програма, що створює довгострокові фактори успіху розвитку підприємства.

У зв'язку з тим, що формування потенціалу підприємства є складним динамічним процесом, орієнтованим на максимальну взаємодію із зовнішнім середовищем і забезпеченням високої якості реалізації, важливо визначити, які саме чинники обумовлюють розвиток його елементів і впливають на їхню збалансованість та ефективність використання. Оскільки необхідно розподілити всі чинники на зовнішні і внутрішні щодо формування та розвитку потенціалу, то в основі побудови системи цих чинників повинен лежати принцип сфери впливу на елементи потенціалу підприємства, який буде сприяти кращому його використанню, формуванню потреби фінансування необхідного напрямку діяльності [4].

До зовнішніх чинників відносяться: стан економіки, політична ситуація в країні, існуюче законодавство, які можуть бути бар'єром реалізації або мати підтримуючий характер для розвитку.

До внутрішніх чинників відноситься: ефективна стратегія підприємства, кваліфікований склад персоналу, сформовані принципи ведення бізнесу, цінності та культура на підприємстві.

Отже, внутрішніми чинниками підвищення ефективності формування ресурсного потенціалу підприємства є:

- оновлення та модернізація основних засобів;
- ефективна політика збуту та асортиментна політика;
- підбір висококваліфікованого персоналу або набір молодих спеціалістів з великим потенціалом та можливістю вивчення їх під існуючу культуру на підприємстві;
- оптимізації організаційної структури управління;
- забезпечення задовільної структури та ціни капіталу;
- формування сучасної інформаційної бази для прийняття обґрунтованих управлінських рішень, діагностики та запобігання кризовим явищам;
- наявність чіткої виробничої програми та обґрунтованої асортиментної політики відповідно до потреб ринку;
- створення дієздатної системи контролінгу обсягу капіталовкладень з тривалим терміном окупності.

Якщо говорити про підтримку підприємств з боку держави, то вони можуть відбуватися за рахунок:

- створення позитивних умов для розвитку підприємництва, а також пом'якшення законодавства для забезпечення прозорості економічної діяльності, а не в тіньовій сфері;
- забезпечення якісної професійної підготовки або перепідготовки кадрів, за рахунок чого розвивати управлінський потенціал підприємств;
- створення більш доступної фінансово-кредитної підтримки підприємств, як джерело розширення ресурсних можливостей та інноваційної політики підприємств;
- створення в регіонах фондів підтримки розвитку підприємництва.

Висновок. Таким чином, за результатами проведеного дослідження були визначені основні зовнішні та внутрішні чинники розвитку ресурсного потенціалу підприємства. Дані чинники сприяють створенню стійкій конкурентній перевазі підприємства, яка, в свою чергу, сприяє збільшенню прибутку для забезпечення подальшого зростання та нарощування функціональних складових ресурсного потенціалу. Також особливу увагу слід приділити інноваційній діяльності, яка є дуже ресурсомісткою і потребує відповідної кваліфікації персоналу, але така діяльність формує суттєві конкурентні переваги, забезпечуючи можливості для розширення бізнесу.

Список використаних джерел

6. Економічна енциклопедія / Під ред. Б.Д. Гаврилишина. – К.: Академія, 2002. – Т. 3. – 951 с.
7. Краснокутська Н.С. Потенціал підприємства: формування та оцінка: Навч. посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 352 с.

8. Шаманська О.І. Загальна система формування економічного потенціалу / Шаманська О.І. // Актуальні проблеми економіки. – 2009. – № 2. – с. 109-114.

9. Ареф'єва О.В., Харчук Т.В. Економічні засади формування потенціалу підприємства // Актуальні проблеми економіки. – 2008. – №7 – с. 71-76

Тюленева Ю.В.

к.э.н., доцент НТУУ «КПІ»

Кобцов Н.В.

студент ФММ НТУУ «КПІ»

ВНУТРИННИЕ И ВНЕШНИЕ ФАКТОРЫ ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ ФОРМИРОВАНИЕ РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦИАЛА ПРЕДПРИЯТИЙ

В статье описаны проблемы неоптимального использования ресурсного потенциала. А также описаны факторы повышения формирования ресурсного потенциала, для повышения конкурентоспособности предприятий.

Ключевые слова: проблемы использования, ресурсный потенциал, факторы формирования

Tyulenyeva J.V., Kobtsov N.V.

INTERNAL AND EXTERNAL FACTORS INCREASING EFFICIENCY OF FORMATION OF RESOURCE POTENTIAL OF ENTERPRISES

The paper describes the problems of resource potential sub-optimal. Also described factors increase the formation of resources, as a means of improving the competitiveness of enterprises.

Keywords: problem of using, resource potential, factors of formation

Хринюк О.С.

к.е.н., доц., НТУУ «КПІ»

Третяк Ю.В.

магістр ФММ, НТУУ «КПІ»

ПОНЯТТЯ ТА СКЛАДОВІ ФІНАНСОВОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА, А ТАКОЖ ОСНОВНІ ЇЇ ЕТАПИ В УМОВАХ НЕСТАБІЛЬНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ СИТУАЦІЇ

В роботі проведено аналіз літературних джерел та визначено, що фінансова політика є однією з головних ланок фінансового менеджменту. Також в статті описано основні складові та принципи фінансової політики в умовах нестабільної економічної ситуації.